

Algimantas ZOLUBAS. Sovietiniai terminai ir jų vartojimas

Menamė 1940-uosius kai griaudėjo galinga melo industrinė propaganda apie „demokratiškiausią tarybinę santvarką pasaulyje“, apie „galingiausią Raudonąją armiją“, kuri buvo autuota, šimtasūlė ir alkana, per spalinių švenčių parodą, palyginus su mūsų kariais, atrodė apgailėtina, tačiau tarybinė.

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkė Daiva Vaišnienė mano bičiuliui tegė, kad būdvardis „tarybinis“ yra istorizmas, siejamas su praeities realijomis. Kas buvo tos praeities, kurioje aš gyvenau ir dalyvavau realijos: propagandinės melo industrijos teiginys, kad Lietuvos okupantai yra „demokratiškiausia, žmonių renkamų atstovų į tarybas, tarybinė valdžia“, ar okupacija su absoliučia okupantų diktatūra ir teroru? Ar jūs atstovaujate okupantų propagandinę melo industriją, ar pripažįstate, istorinę realiją – okupaciją? Tad „tarybinė“ ar okupacinė realija?

Jūsų atsakymas turi labai panašų sąsambį su Paleckio teiginiu, kad prie televizijos bokšto „savi šaudė į savus“, tai tos pačios propagandinės melo industrijos produktas, reikia surasti „mokslininką“ kuris pavadintų istoriniu realizmu, vietoj okupantų teroro, „mokslininko“, kuris įrašytų į lietuvių kalbos žodyną, o jums pakaks tik cituoti.

Teigėte, kad istorizmas „pasyviojo fondo žodis“, vadinasi, „tarybinės dešrelės“ pardavinėjamos visoje Lietuvoje, Jums yra pasyvusis žodžio „tarybinės“ fondas? Visose žiniasklaidos priemonėse žodis „tarybinis“ (ir kiti dokumente pateikti žodžiai ir jų dariniai) su kitais junginiais, dešimtis kartų skamba iš ekranų kasdien, paplitęs spaudos puslapiuose. Mūsų dokumente įvardinti, okupantų palikti terminai mūsų žiniasklaidoje, leidžiamose knygose gyvuoja kaip aktyvusis fondas. Tuo tarpu Jūs teigėte, kad būdvardis „tarybinis“ aiškinamas „priklausantis tarybų valdžiai ar valstybei“. Jūs labai aiškiai įvardijote, kad spauda ir žiniasklaida aktyviai naudojanti okupantų paliktą terminologiją tebeprisiklauso „tarybų valdžiai ar valstybei“, o tiksliau tos valstybės ir valdžios paveldėtojai. Tokia situacija labai patenkintas V.V.Putinas – „okupacijos Lietuvoj nebuvo“ – nuolat kartoja jis.

Okupantų propagandinės melo industrijos tikslas yra žlugdyti jaunimo ir kitų žmonių krikščioniškąją moralę. Jūsų rašte pateikti „mokslininkų“ šaltiniai tik papildo ir pagilina okupantų propagandinę melo industriją, neatsietiną nuo okupantų politinių tikslų, dėl to jie taisytini.

Mes įžiūrime misiją, kur Valstybinė lietuvių kalbos komisija, kaip lietuvių kalbos sergėtoja, melą atmetanti institucija, galėtų sunorminti iškreiptą pookupacinę lietuvių kalbos barą.

Čia tinka taip pat kreiptis į istoriką, žurnalistą Virginijų Savukyną bei kitus žurnalistus, intelektualus.

Man, kaip Lietuvos piliečiui, įdomios Virginijaus Savukyno laidos istorinėmis temomis, žurnalistiniai pokalbiai su rašytojais ar kitais intelektualais, Jūs komentarais per radiją ir televiziją šiek tiek skiriamas nuo žurnalistų plejados po okupacinėje Lietuvos erdvėje, bet ne visur. Visi žurnalistai, ypač minėdami Lietuvos radijo 90-metį išskirtinai pabrėžia, kad okupacijos nebuvo. Buvo tarpukario Lietuvos radijas, buvo tarybinis (tarybinis, sovietinis terminas suponuoja, kad valstybės valdymo aparatas buvo žmonių renkamas) radijas, buvo guvūs, akylai žurnalistai nuolankiai tarnavo sistemai, buvo linksmi patenkinti savimi ir sistema. (galit atgaminti, bet kurią laidą ir pasiklausyti). Kokia atmosfera buvo už radijo studijos, jiems nė motais.

Jūsų laidose okupacijos nebuvo, nes jūs jos neminite. Istorikui aiškiau negu aišku, politinė valstybės valdymo sistema: demokratinė ar diktatūrinė? Tuo labiau, kas tos „tarybos“, ne tik diktatūrinė, bet diktatūrinė-teroristinė Rusijos valdymo sistemoj. Tai nuožmus informacinis karas prieš savus piliečius ir užsieniečius: *bei svojich čtob čiužyje bojalis* (mušk savus, kad svetimi bijotų). Jūs vengiate kalbėti apie okupacinių laikų istorinius detektyvus, nors tie laikai mums svarbesni, nei mindauginiai.

Pokalbyje su rašytoju Herkumi Kunčiumi prisilietėte per J. Marcinkevičiaus kūrybą prie genocidinio mūsų tautos ir valstybės tarpsnio. Pokalbyje rašytojas išreiškė mankurtinį užmaršumą mūsų tautos, genocido krauju šventintam, istorijos tarpsniui ir tų laikų rašytojams ir kitiems viešiesiems veikėjams, veiklos tuo metu. Justino Marcinkevičiaus (Lietuviškoji tarybinė enciklopedija Vilnius, 1981m. 7t. 238 psl. <...> „ liet. taryb. rašytojas, LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1975), LTSR liaudies poetas (1978) TSKP narys (1957)<...> 1961–63 kandidatas į LKP CK narius. <...> poema „Dvidešimtas pavasaris“ 1956; LTSR resp. premija 1957; inscenizacija 1958 parodytas studentijos pasaulėžiūros formavimasis pokario metais, keliamos ideologinio apsisprendimo problemos. <...> „Pušis kuri juokėsi“ (1961) pavaizduotas jauno inteligento moralinis ir ideologinis brendimas <...>). Vadinasi, J. Marcinkevičius, okupacijos metais (1953–80), pataikaudamas okupaciniam režimui, melagingai vaizdavo įbaudžiatos ūkininkijos, studentijos, kitos inteligentijos paklusimą rusiškam teroru ir baudžiatavai. Tuo pačiu jis mus neteisėtai, be mūsų sutikimo, atstovavo viešoje okupacinėje, tiek ir tarptautinėje, erdvėje („Pušis kuri juokėsi“ ir kt. veikalai išversti į anglų, vokiečių ir kt. kalbas. Ten pat.). Tokių asmenų biografijos, kaip ir visų kitų viešų asmenų, yra vieša visuomenės nuosavybė, be išimčių prieinama visiems. Viešumas ne bausmė, tik parodo principingo žmogaus ar chameleono, būta. Beje, jau tada J. Marcinkevičius „nepastebėjo“, kad okupantai deportavo iš Lietuvos įkalinę ir amžinajai tremčiai 300 000 lietuvių, sunaikinta 400 000 ūkių ir įbaudžiatavinta apie 2,0 mln. Ūkininkų paverčiant juos neapmokama darbo jėga okupantų naudai.

Verta pasidomėti kuo užsiėmė tie veikėjai tremčių „VESNA“ ir „PRIBOJ“ metu?
1948 m. kovo 22-24d. iš Lietuvos buvo išstremtos 11 107 šeimos. Bendras išstremtų asmenų skaičius – 40 002 žmonės. Tarp jų buvo 20 000 vaikų.

Koks smogiamasis kontingentas vykdė šią teroristinę-genocidinę operaciją? (LYA. Delo arch.N 17 s materialami po delu „Priboj“ Kaišiadorского uезда 1949 g. gor. Kaišiadorys. Arba „Lietuvos aidas“ Nr. 33 2002 02 09. „Aktualijos“)

Be abejonės visi tuometiniai komjaunuoliai, KPSS nariai. Tokia buvo jų nuostata, kurią jie nuoširdžiai vykdė. Mums rūpi ką veikė šių genocidinių akcijų metu J. Marcinkevičius ir kiti „garbūs“ tuometiniai KPSS, komjaunuoliai-rašytojai, dėstytojai, kiti veikėjai? Buvo jie smogikų komandose ar ne? Jei ir nebuvo smogikais, bet buvo genocido vykdytojų ideologais. Berods tuomet Lietuvoj buvo 104 valsčiai. Trėmimo metu, kiekviename valsčiuje nušaudavo 2-3 tremiamuosius. Per visą šalį susidarydavo šimtai žuvusiųjų.

Štai, žurnaliste, Jums tema, dar vienas mūsų istorijos, detektyvas, ir tai dar ne viskas. Kaip tik po tų tremčių dingo visi Lietuvos ūkininkai, su jų valdoma žeme, trobesiais, kitu turtu. Tarsi juos vėjas nupūtė. Kur dingo ūkininkai, jų šeimos, žemė, ūkiai, kitas turtas? Vėl detektyvas? Sunkesnis, pinesnis, nei prieš tai, bet vertas ypatingo dėmesio. Tuomet (1948-53) okupantų kariuomenės ir kolaborantų, įvykdyti teroristiniai-genocidiniai veiksmai prieš okupuotos Lietuvos valstybės pagrindinę gyventojų dalį – ūkininkus su beveik 4 mln. ha. Nuosavos žemės ir 400 000 ūkių (viensėdijų), bei jų gynybines pajėgas: LLKS Tarybos struktūras, susidedančias iš „Kalnų“, „Nemuno“ ir „Jūros“ sričių, apjungiančių karių-savanorių apygardines ir žemesniašias struktūras, jas sutrikdė ir galutinai sunaikino. Paėmė nelaisvėn ir sunaikino pogrindyje išrinktą Lietuvos prezidentą J. Žemaitį-Vytautą.

Grįžkime prie Jūsų pastarųjų temų televizijoje su „tarybine santvarka, tarybiniais laikais“.

Lietuvių kalbos žodynas XV t. 859 psl. 1. tarybinis 1. <...> kurio valstybinės valdžios organai yra tarybos: Tarybinė santvarka. Tarybinėse respublikose gyvena daugelio tautybių žmonės. 2. Priklausantis Tarybų Sąjungai (joje esantis, gyvenantis ir pan. <...>.

Matote, istorike-žurnaliste, Jūsų detektyvuose mes dar tebeprisklausome Tarybų Sąjungai (joje esantis, gyvenantis). Ne tik jūsų, bet ir viso radijo 90-mečio žurnalistų laidose mes „tebegyvename, esame Tarybų Sąjungoj“. Ne tik žurnalistai, bet visas Radijas ir Televizija „tebegyvename, esame Tarybų Sąjungoj“ (bet kurią jų laidą galima atsiversti ir pasiklausti, pasiskaityti).

Žinoma, tas malonus ausiai (ir širdžiai) „tarybinis“ jums plačiai atvėrė kelius į bekonkurencinę karjerą, nes 52 000 vaikų iš Lietuvos elitinio genofondo, okupantai, talkinant kolaborantams, ištrėmė. Trečdalią jų sunaikino. Daliai jų, paleckų-snieckų pastangomis, uždraudė grįžti į Lietuvą. Apie negimusius net nekalbama: 20.000 žuvusių nuo 16 iki 30 m. ir 100 000 sunaikintų kalėjimuose ir tremtyse kalba tik „Rūpintojėlis negimusiems“ prie Domeikavos „Kankinių“ šventovės. Jie gimdymo galią prarado kartu su gyvybe, kurią išplėšė okupantų teroristai. Kita pusė gimdė, o jų vaikai gavo ne tremtį, bet tarybinį išsilavinimą. Ta kartos dalis turėjo ir tebeturi bekonkurencinius kelius „tarybinei“ karjerai. Todėl ir tebesaugote jums duotas relikvijas. Viena iš tų relikvijų okupantų inkorporuotas propagandinis žodynas, palaikantis jų melagingą dvasią. Propagandinis žodynas jūsų laidose gausus, pav. apie Žemaitijos okupantų raketinę bazę nei žodelio apie okupaciją ar okupantus, o jūsų pasitelktas saldfonas-jefreitorius tarnavo „svetimoj“ kariuomenėj. Lietuvių kalbos žodynas XIV t. 319-20 psl. 1. <...> svetimas priklausantis kitam, ne savas <...> svetimi dūmai akis graužia. Svetima dvasia dvokia. <...>. Svetima kariuomenė žinoma, ne okupacinė, nors ir dvokianti. Jūs ir saldafonas – J. Marcinkevičiaus žmonės: vienas iš „Dvidešimties pavasarių“, kitas iš „Pušis kuri juokėsi“. Savo ideologinį sąmonėjimą parodote per istorijos vertinimo žodyną, tvirtindami, kad okupacijos nebuvo, buvo įvardintasis „tarybinis laikmetis“. J. Marcinkevičius gyveno okupuotos Lietuvos teroristinio genocido laikmečiu, savo kūriniais ir priklausymu genocidą vykdančiom organizacijoms išreiškė savo poziciją ir ją įrašė į savo biografiją, kuri atsispindi enciklopedijose, kituose leidiniuose.

Nerija Putinaitė su „Nugenėta pušimi“ pamėgino įsiterpti į šiuolaikinį „moralinį“ liūną, bet gavo „per nagučius“. Koks moralistas smogė į paširdžius, šiai filosofei ir dėstytojai, bandžusiai pasakyti tiesą? Ogi taip pat genėtojas, Pakaunėje savo automobiliu „nugenėjas“ porą smetoninių karininkų. Už tai „Bičiulių“ paaukštintas iki pirmininko pavaduotojo ir ministro. Vadinasi tokia mūsų šiuolaikinė moralė, į ją kištis nevalia.

Nors ir kaip saldfonas piktinasi, kad ta biografija minima, bet jau niekas praeities, ypač nusikalstamų biografijų, pakeisti negali. Pas saldafoną į slaptą kabinetą įėjo SSRS GRU vadas, generolas, bet neišėjo. Matyt tebesaugo jo okupacinį leksikoną. Pirmas Vilniaus meras, lietuvis, ėmė ir nuvertė nuo tilto to generolo saugomus balvonus. Matot kas atsitiko liberalams. Patirtį reikėtų įvertinti ir žurnalistams, nes neteksit privilegijų pas generolą.

Reiktų priminti, kad ir jūs rašote savo viešą biografiją. Ar būsimos kartos jūsų biografijomis didžiuosius? Ar jas ištikis J. Marcinkevičiaus kartos lemtis?

Manau, visiems reiktų pamastyti, ar nepažeidžiama mūsų tautos savigarba, jos moralinis stuburas, visuotinai naudojant okupantų ginklu įdiegtą genocidinį leksikoną? Gal tai tarybinis kvietimas būti Tarybų Sąjungoj, vėžio sindromas jau pasiligojusiame tautos kūne? Tai jūsų atsakomybė prieš visuomenę, kuriai pateikiate savo kūrybą.